

Adviesrapport denktank
Historische vereniging van de IJsseldelta Jan van Arkel

NIEUW ELAN

INHOUD BOVEN VORM - OPEN EN FLEXIBEL – ZICHTBAAR - EENVOUDIG EN EFFECTIEF

Kampen, d.d. 13 december 2019

Leden denktank:

Herman Broers, Ernst Hupkes, Theo van Mierlo, Annemiek Jonker, Hester Timmerman de Hoop, André Westendorp

INHOUD

Inleiding

- 1 Opdracht denktank**
 - 1.1 Voorgeschiedenis bij opdrachtverlening**
 - 1.2 Speelruimte denktank**
- 2 Samenstelling, expertise(s) en werkwijze denktank**
- 3 Analyse opdracht**
- 4 Bevindingen**
- 5 Advies**
 - 5.1 Inhoud boven vorm**
 - 5.2 Open en flexibel**
 - 5.3 Zichtbaar**
 - 5.4 Eenvoudig en effectief (bestuur en organisatie)**
 - 5.5 Diversen**
- 6 Implementatie advies denktank**
- 7 Tot slot**

Bijlagen

- I Statuten JvA, artikel 2**
- II Uitvoeringsadvies communicatie bij activiteiten en evenementen**

INLEIDING

Al enige jaren kampt de historische vereniging voor de IJsseldelta Jan van Arkel (JvA) met gebrek aan animo voor bestuurswerk. Op dit moment resulteert dat in een onhoudbare situatie wat betreft het uitvoeren van de kerntaken binnen de vereniging. Ondanks het grote ledental van bijna 500, staat de vereniging zelf hierdoor onder druk.

Reeds twee jaar geleden is het bestuur gaan zoeken naar structurele oplossingen voor dit kaderprobleem. Na enige maanden vertraging is een denktank ingesteld voor het vinden van nieuwe wegen.

De denktank, zes leden van JvA die op dit moment geen bestuursfunctie vervullen, kregen een ruime opdracht mee want de problemen van de vereniging zijn breed en werken verlamdend. Er moet op meerdere fronten tegelijk actie worden ondernomen.

Met dank voor de verstrekte opdracht, wordt hierbij het adviesdocument van deze denktank unaniem aangeboden aan het bestuur. Onze nadrukkelijke wens is dat niet alleen de inhoud ter harte wordt genomen door bestuur en leden, maar vooral ook dat het communicatieproces rond dit advies naar de leden toe zo gestructureerd, open en vlot mogelijk plaatsvindt.

Denktank HV Jan van Arkel
Kampen, 3 december 2019

1. OPDRACHT DENKTANK

In het voorjaar van 2019 is de denktank geformeerd op basis van onderstaande opdracht:

(tekst: bestuur JvA)

De missie voor de denktank komt neer op de volgende zaken:

- *Zoeken naar een uitvoeringsvorm van de verenigingstaken waarbij de belasting per taakuitvoerder wordt beperkt tot een voor meer leden aanvaardbaar niveau en de doelmatigheid van de takenuitvoering zo optimaal mogelijk is.*
- *Met de gevonden uitkomsten op zak zoeken naar en enthousiasmeren van leden voor de uitvoering van een van de verenigingstaken.*

Deze formulering van de missie is niet dwingend en wil niet meer zijn dan een handreiking.

1.1 Voorgeschiedenis bij opdrachtverlening

Vanaf begin 2018 laat de invulling van vrijgekomen plekken in het bestuur van historische vereniging 'Jan van Arkel' te wensen over. In de ledenvergadering in april 2018 waren een tweetal bestuursleden, te weten de penningmeester en een algemeen lid aftredend en hebben zich niet herkiesbaar. Voor het algemeen lid kon een vervanger worden gevonden, voor de penningmeester niet. Door de voorzitter werd aangegeven dat de continuïteit van bestuur niet een bestuursaangelegenheid is, maar een zaak van alle leden. De leden Herman Broers en Ernst Hupkes lieten hierop weten beschikbaar te zijn voor een soort 'denktank'. Door bestuurlijke omstandigheden bleef dit aanbod liggen.

In de ledenvergadering van dit jaar liet ook de secretaris weten na 14 jaar bestuurslidmaatschap te willen aftreden. Ook voor hem kon geen vervanging worden gevonden. Tijdens deze vergadering werd de suggestie van een denktank uitgediept. Lid Theo van Mierlo gaf aan wel deel te willen nemen aan een op te zetten danktank, naast de boven genoemden. Na deze vergadering gaven ook de leden Annemiek Jonker en Hester Timmerman aan mee te willen denken.

Het geschetste beeld is herkenbaar en komt overeen met de praktijk bij vrijwilligersorganisaties.

Als mogelijke oorzaken noemen we de volgende:

- *weinig resterende tijd naast drukke (tweeverdieners-)baan in combinatie met zorgtaken in gezin*
- *wegens onderbezetting in besturen vergt een bestuurderschap meer uren dan wenselijk is*
- *deze stapeling van taken maakt het bestuur kwetsbaar en leden huiverig om zich aan te melden*

1.2 Speelruimte denktank

Als bestuur hebben we de afgelopen tijd stilgestaan bij de speelruimte van de denktank. We kwamen tot de slotsom, dat die enerzijds ruimte moet bieden voor de diverse kwaliteiten en expertise van de deelnemers en dat anderzijds moet worden voorkomen dat het blijft bij denken en praten.

Op verzoek kan de bestuursvoorzitter aanschuiven wanneer dat nodig wordt geacht. Daarnaast is het zinvol te zorgen voor iemand die in staat is om de bevindingen na afloop van de vergadering samen te vatten en met advies voor te leggen aan het bestuur.

(einde tekst bestuur JvA)

2. SAMENSTELLING, EXPERTISE(S) EN WERKWIJZE DENKTANK

De denktank bestond uit de volgende personen, allen actief lid van JvA. In alfabetische volgorde:

-Herman Broers

eigenaar AERIE Auteurs Uitgevers, auteur/biograaf, uitgever, spreker, medeoprichter en directeur Willem Kolff Stichting

-Ernst Hupkes

industriële ontwerper / productontwikkelaar, oprichter Monumenten te Kampen, verzamelaar historische objecten

-Theo van Mierlo

historicus, medewerker Stedelijk Museum Kampen, spreker, gids, adviseur, oud-bestuurslid JvA (1987-1997)

-Annemiek Jonker

erfgoedmedewerker gemeente Kampen

-Hester Timmerman de Hoop

medewerker Stadsarchief Kampen (communicatie/pr), Kampen Partners, ondernemer sociale media

-André Westendorp

Senior BI-specialist, oud-bestuurslid en mede-initiatiefnemer HV Jan van Arkel (2004-2019)

Werkwijze

De denktank is in de periode mei-november 2019 viermaal bijeen geweest en heeft ook tussendoor veelvuldig contact gehad. De bijeenkomsten waren op 2 juli, 3 september, 1 oktober en 5 november.

Tijdens de bijeenkomsten is vrijuit gesproken (van 'leeglopen' en 'brainstormen' tot ideeënuitswisseling, ordening en (eind)formulering schriftelijk advies) over alle aspecten van de vereniging die van belang (kunnen) zijn.

3. ANALYSE OPDRACHT

De denktank heeft haar taak bewust zeer breed opgevat: om het bestuurswerk aantrekkelijker te kunnen maken, moet gekeken worden naar wat de vereniging beoogt, hoe ze georganiseerd is om dat te bereiken, hoe dat verloopt en waarom op die manier, en wat er verbeterd dient te worden om de vereniging bestuurlijk en organisatorisch terug op koers te krijgen. Hieruit rolt dus ook een breed ingestoken schriftelijk advies dat zowel op inhoud (visie) als organisatie (vorm) in dient te gaan.

De leden van de denktank zijn van mening dat het alleen nut heeft een denktank in te stellen als deze mag adviseren de kern van problemen aan te pakken en daarvoor bestendige oplossingen voor de lange duur te mogen adviseren. Dat is dus ook wat de denktank in dit advies beoogt.

Al heel snel kwamen we tot de analyse dat de structuur van de vereniging en de wijze waarop ze haar doelstellingen probeert te realiseren op de schop moet, niet de doelstellingen zelf. Niet alleen moet het bestuurswerk weer aantrekkelijker worden – dat is slechts de oplossing voor het acute probleem waartoe de denktank is ingesteld – maar vooral ook moet de vereniging als geheel toekomstbestendig gemaakt worden. Dat is namelijk het werkelijke, meer omvattende probleem.

De doelstellingen van de historische vereniging, glashelder verwoord in de statuten, veranderen dus niet wat de denktank betreft. Wel de wijze waarop de inhoud van die opdracht centraal wordt gesteld en de organisatie wordt ingericht om die te realiseren. De denktank is van mening dat met het adviesrapport dat hier nu voor u ligt, aan beide aspecten kan worden voldaan mits er op korte termijn gehandeld wordt.

4. BEVINDINGEN

De laatste jaren is de aansturing van de vereniging in een vicieuze cirkel beland. Dit heeft te maken met de volgende, elkaar versterkende factoren:

- verlies van kader

Het aantal leden dat bereid is bestuurder te worden, neemt af tot beneden het peil waarop een bestuur in de benen kan worden gehouden. Hierbij komt dat het bestuur van de vereniging, met zowel een DB als een AB, teveel bestuursposten heeft die gevuld moeten worden. Ook communicatie en overleg tussen DB en AB, beiden onderbezet, doet veel energie weglekken omdat er tijd in een constructie moet worden gestopt die niet (meer) werkt.

- overbelasting resterend kader

Zowel de bestuurs- als uitvoerende taken binnen de vereniging moeten door het resterende kader worden gedaan, dat weliswaar zeer bereidwillig is maar structureel zwaar overbelast is geraakt. Ook aan die overbelasting zijn we als vereniging vervolgens gewend geraakt. Hierdoor loopt het basis-functioneren van het bestuur nu vast, en daarmee de vereniging.

- afnemende motivatie (afhaken)

In principe bereidwillige kandidaten worden kopschuw door de hoeveelheid (achterstallig) werk dat ze op zich af zien komen. Dus nieuwe bestuurders melden zich (al jaren) niet.

- ongewenste dubbelfuncties

Een steeds kleiner kader vervult al veel te lang steeds vaker dubbele functies die eigenlijk gescheiden zouden moeten zijn. Dat knelt structureel in de rollen en verantwoordelijkheden die daarbij horen. Dat punt heeft de vereniging jaren geleden al bereikt.

- afnemende activiteiten, afnemende participatie

Doordat de overbelasting langdurig wordt, staan activiteiten onder druk en vallen ook activiteiten af. Dit is bijvoorbeeld te zien bij de zeer magere en steeds verder afnemende opkomst bij de algemene ledenvergadering.

Ook zien we dat bij een aantal werkgroepen. Werkgroepen die actief waren zijn gestopt of in ieder geval inactief, dus bestaan nog wel maar doen weinig of niets. Het potentieel van activiteiten die levendigheid brengen, loopt zo de vereniging uit. Terwijl het juist die werkgroepen de activiteiten zouden moeten dragen. Voorbeelden hiervan zijn de tot voor kort zeer actieve werkgroepen Kamper Taalkring en H.O.K. (Historisch Onderzoek Kampen). Archeologie en genealogie hebben wel activiteit maar deze zijn zowel binnen als buiten de vereniging nauwelijks zichtbaar. Wel functionerende werkgroepen zijn de redactie HT en de werkgroep lezingen, al zijn ook daar opmerkingen te maken.

- afnemende communicatie, geringe zichtbaarheid

Op dit kerngebied drukt de denktank zich met 'afnemend' en 'gering' heel voorzichtig uit. Hier gebeurt vrijwel niets meer omdat er geen centrale aansturing vanuit het bestuur meer is op dit gebied. Zelfs de lezingen worden maar matig of helemaal niet aangekondigd.

Ook nieuwe communicatiemogelijkheden (sociale media e.d.) worden niet of onvoldoende benut, terwijl leden en ook potentiële leden die iets jonger zijn, hier steeds meer bekend mee zijn en traditionele wegen (de krant) hen niet bereiken.

- afnemende ambitie (inhoudelijk en programma-technisch)

Al met al zakt ook het ambitieniveau tot 'we zijn allang blij dat we iets kunnen doen.' Feitelijk is dat de dood in de pot.

Tel hierbij op de **algemene trend** bij vrijwel alle (historische) verenigingen van een **sterk vergrijzend ledenbestand** en enkele specifieke problemen die JvA hinderen:

- gecompliceerde beheersituatie De Stadskazerne met gebrek aan werkafspraken ten aanzien van rechten, plichten en mogelijkheden JvA.

- onvoldoende gebruik van (lees ook: praktische toegang tot) de 'eigen' Jan van Arkelkamer. Op vrijdagochtend zit de genealogiegroep er, de redactie vergadert er soms. Maar er gebeurt veel te

weinig mee en dat moet anders. Overigens is dit feitelijk een verenigings-intern probleem.

Al met al staat de vereniging het water nu tot over de lippen, desondanks zijn er ook enkele positieve dingen te melden:

Positief

- werkgroep **redactie HT** draait naar behoren. Het is gelukt deze op sterkte te brengen en deze functioneert. Het blad vergt vernieuwing en daar zetten redactie en bestuur nu gezamenlijk op in. De vernieuwing zal ijs en weder dienende in het voorjaar van 2020 gestalte krijgen.

- **werkgroepen genealogie en archeologie** hebben de draad weer opgepakt, iedere eerste zaterdag van de maand van 10 tot 13 uur zit genealogie in het studiecentrum, i.s.m. het Stadsarchief.

- **werkgroep lezingen**. De lezingen worden nog altijd goed tot redelijk goed bezocht. Het lukt ook ieder jaar een programmering te maken, maar dit is steeds vaker op het laatste moment en in een zekere *'alleingang'*. Afstemming binnen en buiten de vereniging over inhoud en schema van de programmering in zijn algemeenheid is er onvoldoende, evenals communicatie (aankondiging).

Terwijl met samenwerking, afstemming in programmering met derden en een actievere communicatie op alle vlakken veel te winnen valt, vooral voor JvA zelf.

5. ADVIES

De denktank is van mening dat de vereniging dient vast te houden aan de bij oprichting vastgelegde doelstellingen, maar over de gehele breedte inhoudelijk en in vorm stevig moet worden vernieuwd om die doelstellingen weer te dienen.

De denktank denkt aan een geheel pakket van maatregelen dat in elkaar grijpt, maar samen te vatten is onder vier hoofdthema's:

- inhoud boven vorm
- open en flexibel
- zichtbaar
- eenvoudig en effectief

5.1 INHOUD BOVEN VORM

In de statuten (artikel 2) staat glashelder omschreven wat de doelstelling van de vereniging is. De denktank pleit ervoor onverkort deze **doelstellingen als uitgangspunt te nemen**. Deze kerntaken dienen **centraal gesteld en versterkt** te worden. Wat niet in die kerntaak hoort, doen we als vereniging dus ook niet. Hiermee houden we ook taken overzichtelijk.

De leden van JvA zitten bij de vereniging om geschiedenis te beleven, op allerlei manieren. Deze manieren kunnen veranderen, zijn op zijn minst aan mode onderhevig. Vorm is een middel, niet een doel in zichzelf, zoals de vereniging zelf een middel en geen doel is.

De vereniging is (te) druk met zichzelf en met de vorm (geweest). De denktank wil graag dat **de inhoud van de geschiedenisbeleving als uitgangspunt terugkeert voor de manier waarop we ons organiseren**. Deze inhoud, in welke vorm dan ook zich uitend, kan door de vereniging worden gefaciliteerd, al naar gelang de leden wensen. De structuur van de vereniging dient hierop gericht te zijn. Zoals de denktank al eens concludeerde tijdens een van de bijeenkomsten: 'Eén lid met een goed idee is een werkgroep.'

5.2 OPEN EN FLEXIBEL

Het is van groot belang voor de overlevingskansen van JvA dat de vereniging **zowel intern als extern opener wordt en meer gaat samenwerken, zowel onderling als met derden**. Er dient een koers gekozen te worden die principieel open is naar iedere instantie of ieder individu die/dat wil samenwerken. Op dit moment staat de vereniging teveel geïsoleerd, niet alleen in de Stadskazerne als 'huis' maar ook in de cultuurhistorische gemeenschap van Kampen. Er gaat veel te weinig uit van JvA en dat dient niemand, zeker onze eigen doelstellingen niet.

Er schuilt een **enorm kennispotentieel** onder de individuele leden van Jan van Arkel dat we zowel voor elkaar als voor derden onvoldoende benutten. De denktank pleit ervoor **die kennis te benutten** en daartoe met enthousiasme de samenwerking te zoeken, zowel onderling als met anderen. Deze samenwerking dient wel te gebeuren op basis van **een visie die zich vertaalt naar een uitvoeringsagenda voor een termijn van 2 tot 3 jaar** in plaats van ad-hoc tot hoogstens enkele maanden vooruitkijken zoals nu het geval is.

Tevens pleiten we ervoor het **inhoudelijke ambitieniveau van het programma-aanbod te verhogen**. Ook hier is samenwerking een speerpunt. De 'alleingang' van het lezingenaanbod en het tijdschrift, de twee kerntaken van onze vereniging die nog functioneren, dienen ingebed te worden in **slimmere combinaties** die te maken zijn met werkgroepen, met derden en met de programmering van anderen buiten en binnen de Stadskazerne. Vooral dat laatste is een snel te realiseren verandering in de opstelling van JvA als vereniging zelf. **Derden willen wel samenwerken met JvA, maar niet met het huidige JvA**. Ook houdt het bestuur regelmatig verzoeken af vanwege de geschetste onderbezetting.

Vaak wordt gesteld dat JvA teveel alleen staat binnen de kazerne. Mocht dat al zo zijn, dan kan dit dus ook vanuit JvA zelf veranderd worden door meer zelf de samenwerking te zoeken.

Samenwerking met anderen aangaan als kerntaak (**'de club opengooien'**) is wat de denktank betreft cruciaal. De meerwaarde van JvA zal sterk toenemen als ook **activiteiten van de eigen werkgroepen onderling beter geïntegreerd worden en inhoudelijk beter worden afgestemd.**

(Eenvoudig voorbeeld van optimale samenwerking: een interview met een geprogrammeerde spreker over archeologie in het tijdschrift JvA als voorpublicatie van een themabijeenkomst, aangekleed met een kleine expositie die door spreker en werkgroep archeologie samen is samengesteld. Het geheel wordt een mooi totaalproject en haalt dankzij slim aankondigen de pers, en leidt tot een actieve sfeer en grotere zichtbaarheid van JvA als initiator ervan).

Omdat de denktank op veler gebied vernieuwing bepleit, zeggen wij: **er mag geëxperimenteerd worden. En geef nieuwe uitings- en samenwerkingsvormen even de tijd.** Een van de manieren waarop, is de relevantie van de activiteiten vergroten door **aansluiting te zoeken bij actuele thema's** die een historische duiding behoeven. Er lopen nogal wat specialisten rond onder onze leden die hierbij ingezet kunnen worden. De denktank zou graag zien dat de leden geënthousiasmeerd worden dit in verenigingsverband te doen.

5.3 ZICHTBAAR

Een van de punten - naast de bestuurlijke problemen - waarop inactiviteit op dit moment aan de wortels van de vereniging knabbelt, is de uitermate slechte zichtbaarheid van JvA in de meest brede zin. Er wordt volstrekt onvoldoende naar buiten getreden, en al helemaal niet op een manier die nieuwe doelgroepen met de vereniging bekendmaakt. Het staat voor de denktank als een paal boven water dat hier **grote vooruitgang geboekt MOET worden.**

De **communicatie op alle terreinen moet verbeteren waarbij het bestuur in samenwerking met een specifieke werkgroep voor deze taak (zie volgende punt) de schouders er echt onder moet zetten.** Er moet veel meer met digitale en sociale media gewerkt worden. Hierbij hoeven de traditionele informatiekanaal op papier NIET vervangen te worden, we dienen alle leden te bereiken, maar alles moet worden ingezet. Nu gebeurt dat gewoon onvoldoende tot helemaal niet.

Prioriteit hierbij is tevens JvA **van jonge aanwas van leden te voorzien.** Wij waarderen ieder lid, geen enkel misverstand daarover, maar JvA moet zeer hard aan de slag om ook de doelgroep onder de 50 jaar aan zich te binden.

Ook hier is **samenwerking van groot belang**, met name met de andere partijen in De Stadskazerne en dan vooral het **Stadsarchief Kampen**, waaronder wij ressorteren. De aanpak zit hier niet in grootsprakige visies en samenwerkingsconvenanten die slechts leiden tot lange vergaderingen, frustraties en afhakende bestuurders. Het zit in **praktische samenwerking op uitvoeringsniveau als afstemmen websites, persberichten, zaal aankleden, uitnodigingen versturen, gebruiken van faciliteiten en elkaar waarderen binnen hetzelfde huis.**

We hebben allemaal hetzelfde doel, de geschiedenis beleven en uitdragen. De infrastructuur is ervoor aangelegd, het is waarom **De Stadskazerne is gecreëerd en voorzien van een historisch profiel** (Van Mulken, Plomp, Van Sliedregt, Paatje, Van Arkel). Alle gebruikers laten hierin kansen liggen, maar de denktank vindt dat JvA eerst naar zichzelf moet kijken. Wij waren op bestuurlijk niveau geen goede partner de afgelopen jaren en dat moet veranderen. Dat kan door opener en zichtbaarder te zijn en de communicatie beter ter hand te nemen. Niet nostalgisch zwelgen in de herinnering aan De Regenboog maar in de kazerne de handschoen oppakken. De vereniging heeft topfaciliteiten op een toplocatie, maar moet wel daadwerkelijk gaan samenwerken en zich openstellen om ze optimaal voor zichzelf te laten renderen.

5.4 EENVOUDIG EN EFFECTIEF

Bestuur en organisatie

Om toekomstbestendig te zijn, moet niet de doelstelling, maar wel de organisatie drastisch veranderen, vindt de denktank. Een van de grote obstakels in verandering is niet alleen de

onderbezetting in het bestuur, maar ook de organisatie van dat bestuur. Met een DB en een AB, beiden zwaar onderbezet – is het een te ‘zware’ bestuursconstructie en te gecompliceerd voor een eenvoudige historische vereniging met een duidelijke, ongecompliceerde doelstelling.

De denktank wil dus het bestuur vereenvoudigen en verkleinen. De energie die daarmee vrij komt willen we inzetten op de inhoud en de uitvoering, ‘aan het bed’ ofwel in de werkgroepen. Drie van die werkgroepen zijn structureel, de taakwerkgroepen. De andere werkgroepen kunnen zowel structureel als incidenteel zijn, de themawerkgroepen.

Het bestuur blijft uiteraard eindverantwoordelijk, maar de uitvoeringsbevoegdheid wordt zoveel mogelijk in de werkgroepen gelegd.

Streven is tevens om ongewenste dubbelfuncties – of de kans dat die kunnen ontstaan – uit de structuur te bannen.

We stellen het volgende voor:

1. Het formele onderscheid tussen DB en AB wordt opgeheven. Het bestuur wordt één centraal bestuur van minimaal 3 en maximaal 5 leden (bij voorkeur 5 en altijd oneven).

Deze bestuurders hebben GEEN functies elders in de vereniging om ongewenste dubbelfuncties te voorkomen. Dit houdt niet in dat ze geen activiteiten mogen doen of in een werkgroep mogen zitten. Ze mogen evenwel geen werkgroep voorzitten of vertegenwoordigen bij het bestuur. Als zij deelnemen in een werkgroep, dan doen ze dit als verenigingslid en niet als bestuurslid.

De bedoeling is de bestuurstaak overzichtelijk te houden. De bestuurders hebben wel – als ware het een college van B & W - één of meer werkgroepen in portefeuille, daarover verderop meer. De verdeling in het bestuur is dan bij voorkeur:

<i>Functie</i>	<i>Portefeuille</i>
Voorzitter	communicatie en (leden)werving en evt. themawerkgroep
Secretaris	secretariaat
Penningmeester	penningmeesterschap
Lid 4 (vice-vz)	Lezingen en activiteiten en evt. themawerkgroep
Lid 5	Redactie tijdschrift en evt. themawerkgroep

De contactpersoon namens de werkgroep is geen bestuurslid. Een bestuurslid mag wel actief zijn in een werkgroep, maar niet in de werkgroep die hij als bestuurder in portefeuille heeft.

Werving bestuurders

De denktank vindt het wel degelijk van belang dat de competenties van kandidaat-bestuurders voor hun benoeming goed worden gepeild en gewogen. Het is een kleine groep die de vereniging kan maken en breken. Het is wat de denktank betreft aan het nieuw te vormen bestuur – het eerste bestuur nieuwe stijl wordt derhalve met grote zorg samengesteld en aan de ledenvergadering voorgedragen – om hier verder invulling aan te geven.

Taakstelling

Het bestuur dient een toekomstvisie te ontwikkelen over de periode 2020-2025, die voorgelegd wordt aan de leden. Hierbij is van belang dat de uitgangspunten van dit adviesrapport worden vertaald naar beleid.

2. De digitale infrastructuur waarover de vereniging beschikt (E-bestuur) wordt onvoldoende gebruikt. Ga die gebruiken, dat verlicht het werk en maakt communicatie veel eenvoudiger.

De ICT-structuur voor verenigingsadministratie en communicatie binnen het bestuur die er nu ligt, kan naar het oordeel van de denktank hiertoe prima worden ingezet, maar wordt dat nu onvoldoende. Mede daardoor functioneert het bestuur en daarmee de vereniging onvoldoende.

3. Het nieuwe bestuur wordt ondersteund door werkgroepen, nl. taakwerkgroepen (vaste) en themawerkgroepen (flexibel).

De denktank adviseert onder verantwoordelijkheid van het nieuwe bestuur vier vaste taakwerkgroepen te creëren, en deze naar behoefte vanuit de leden aan te vullen met flexibele themawerkgroepen. Bestuurders maken geen deel uit van de werkgroep (geen dubbelfuncties), maar fungeren op basis van een verdeling wel als portefeuillehouders.

De taakwerkgroepen zijn:

- Redactie Historisch Tijdschrift
- Activiteiten (waaronder lezingen) en samenwerkingen
- Communicatie en werving
- ICT-zaken

De themawerkgroepen zijn (bijvoorbeeld):

- Kamper Taalkring
- Genealogie
- Archeologie
- H.O.K. Historisch Onderzoek Kampen.

Of wat JvA-leden ook maar nader wensen, zowel semipermanent als tijdelijk als ad-hoc ('een JvA-lid met een plan is een werkgroep').

Toelichting taakwerkgroepen

De *taakwerkgroepen* zijn permanent en verzorgen noodzakelijk permanent inhoudelijke werk binnen JvA die in uitvoerende zin geen bestuurszaken zijn. Dat betreft het tijdschrift (feitelijk de redactie), de activiteiten en samenwerkingen op het gebied van activiteiten (**daaronder vallen ook de lezingen, die in dit model geen 'aparte' werkgroep meer vormt maar wordt ingebed in het totale scala aan programmering**), de communicatie/werving en de ICT-zaken.

Communicatie/werving

Dit is een zodanig speerpunt voor de komende jaren, dat deze rechtsreeks ressorteert onder de portefeuille van de voorzitter. Deze is gericht op modernisering van de communicatie als geheel en het vinden van nieuwe aanwas (jongere aanwas) onder de leden in het bijzonder. Hiervoor dient een communicatieplan te worden gemaakt. Ook valt te denken aan het invoeren van een 'draaiboek', een soort aandachtspuntenlijst ('to-do-list') voor activiteiten en het aankondigen ervan. Dit adviesrapport kent een bijlage met adviezen op dit punt. Zoals gezegd: de denktank vindt betere communicatie ontzettend belangrijk voor JvA.

ICT-zaken

Veel historische verenigingen hebben op een of andere manier een taakgroep die zich met ICT-zaken bezighoudt en dient als ondersteuning van het bestuur en de diverse werkgroepen. Ook binnen JvA is een taakgroep hiervoor gerechtvaardigd, we maken gebruik van centrale opslag van data met behulp van een NAS. Toegang voor leden dient beheerd te worden. Daarnaast kan ook gedacht worden aan digitalisering van bronnen, publicaties, etc. Ook het technische beheer van de website kan onderdeel van deze taakgroep zijn.

Het aantal leden per taakwerkgroep kan variëren afhankelijk van de taak, maar minimaal drie is wenselijk. Van belang is dat deze taakwerkgroepen onderling en in relatie tot het bestuur geen eilanden zijn om de aandachtsgebieden goed te laten bestuiven.

Toelichting themawerkgroepen

De *themawerkgroepen* zijn onderwerp-gerelateerd en kunnen permanent of tijdelijk zijn. Het hangt er helemaal vanaf waar de interesse van leden naar uit gaat om er eentje te vormen en van welke activiteiten JvA deel wil uitmaken in relatie tot anderen. Zo kunnen er tijdelijke werkgroepen zijn rond bijvoorbeeld een expositie, een jubileum of het maken van een boek of een cross-mediale productie. Flexibiliteit is hierbij van groot belang; creatief denken zonder formalisme.

Een themawerkgroep die wordt vervangen en later komt er een andere werkgroep met een ander thema, het is een teken van meebewegen met de interesses van de leden en de tijd.

Wel zou de denktank – vanuit de doelstellingen van de vereniging geredeneerd – een actieve taalwerkgroep (Kamper Taalkringe) toejuichen die redelijk permanent en actief functioneert. Dit geldt ook voor een permanente onderzoekswerkgroep. Dit zou het H.O.K. kunnen zijn, maar dan dienen de kaders van deze werkgroep wel nader geformuleerd worden. De huidige werkgroep functioneert weliswaar formeel onder de vlag van JvA, maar is in de praktijk toch meer een bundeling van individuen, waaruit de binding met de vereniging niet blijkt.

Het is de taak van de werkgroepen om regelmatig de leden van JvA over hun activiteiten en vorderingen te informeren. Dit kan bijvoorbeeld via rubrieken in het HT, via updates op de website van JvA en/of presentaties, bijvoorbeeld tijdens ledenvergaderingen of kort voorafgaand aan een lezing.

5.5 Diversen

Graag nog enkele opmerkingen over **faciliteiten die in onze ogen suboptimaal worden ingezet** en die zouden moeten verbeteren, maar die we niet op andere plekken in dit rapport kwijt kunnen:

1. In de vorming van De Stadskazerne zijn afspraken gemaakt over de rol van JvA binnen het **samenwerkingsverband in de kazerne**. Deze zijn nooit bekrachtigd. Wij pleiten ervoor deze te actualiseren en vervolgens alsnog vast te leggen.

2. Jan van Arkelkamer

De samenwerking binnen De Stadskazerne rendeert nog altijd onvoldoende voor JvA. Het beste voorbeeld – ook van eigen onvermogen van JvA, wat de denktank betreft – is de **Jan van Arkelkamer waar onvoldoende mee wordt gedaan**. De kamer moest het kloppend hart van de vereniging worden en is het sinds ze betrokken is nimmer geweest. Dat moet anders. De denktank acht het ook een verantwoordelijkheid van JvA – JvA ‘haalt’ niet alleen dingen uit de kazerne, JvA ‘brengt’ ook dingen – dat de kamer meer gaat leven.

3. Johan van Mulkenzaal

Er moet meer gedaan worden wat betreft **aankleding van de Van Mulkenzaal**, om te beginnen op avonden dat JvA er lezingen houdt. Met enige voorbereiding kunnen meestal wel onderwerp-gerelateerd vitrines met een kleine sfeer-expositie geregeld worden in overleg met het Stadsarchief. Om maar wat te noemen. Het is een nogal zielloos geheel nu en dat is niet nodig. Wat de denktank betreft kan dit uitgewerkt worden in de nieuwe werkgroep ‘activiteiten’.

4. Horeca

Het zou de denktank zeer toejuichen als de **horeca in de kazerne terug op peil wordt gebracht**. Voor de activiteiten van JvA is ondersteuning met horeca (gastheerschap) van wezenlijk belang.

6. IMPLEMENTATIE ADVIES DENKTANK

De denktank brengt dit advies unaniem uit aan het algemeen bestuur van HV Jan van Arkel. Het advies is in concept en ter bespreking voorgelegd uiterlijk 1 december 2019.

Het bestuur kan wat de denktank betreft direct aan de slag met een aantal van de meest urgente maatregelen die de ledenvergadering NIET hoeven te passeren. Vervolgens dient het advies aan de leden gepubliceerd te worden (winter 2019-2020) via e-mail, brieven (en mogelijk het HT), eventueel gekoppeld aan een informatieavond over het rapport. Wellicht is het raadzaam een ingelaste ledenvergadering bijeen te roepen door het bestuur om de leden over dit rapport te laten stemmen en tot nieuwe bestuursvorming te komen.

De denktank heeft de statuten van de vereniging nagelezen en wij zijn van mening dat een vereenvoudiging van het bestuur zoals hier bepleit zonder statutenwijziging kan plaatsvinden. Uiteraard dienen nieuwe bestuursleden door de algemene ledenvergadering benoemd te worden. Hoe dan ook hecht de denktank eraan dat de openbaarheid over de inhoud van dit rapport zo optimaal mogelijk is richting de leden.

7. TOT SLOT

De historische vereniging heeft het potentieel tot een groot samenbindend vermogen op het gebied van cultuurhistorie en beleving daarvan in de IJsseldelta. Met vijfhonderd leden zijn we groot. JvA wil graag de huiskamer van de geschiedschrijving zijn. Als de vereniging niet oppast, verliezen we dat. De denktank weet zeker dat dit proces om te keren is. Het gaat om het kunnen aanwenden van energie in positieve zin. De denktank hoopt in dit advies te hebben gewezen niet alleen op wat nu ontbreekt, maar vooral wat er wel degelijk is. En hoe dat grote potentieel positief ontgonnen kan worden. In een vereniging zijn het individuele leden en hun kennis die onze sterkste kracht vormen. Het wordt hoog tijd dat we die weer gaan benutten.

Kampen, 3 december 2019
Denktank HV JvA

Twee bijlagen:

- I. Statuten JvA, artikel 2, doelstellingen vereniging
- II. Uitvoeringsadvies communicatie bij activiteiten en evenementen

Bijlage I

Statuten JvA, artikel 2:

2

Ter uitvoering van gemeld besluit stellen de comparanten bij deze de statutenwijziging vast en constateren zij dat de statuten van de vereniging vanaf heden als volgt luiden:

STATUTEN.

NAAM, ZETEL.

Artikel 1.

De vereniging, die op tweeëntwintig augustus negentienhonderddrieënzeventig onder de naam "Vrienden van het Kamper Museum" werd opgericht, wordt voortgezet onder de naam: **HISTORISCHE VERENIGING VOOR DE IJSSEDELTA "JAN VAN ARKEL"**. Zij heeft haar zetel te Kampen.

DOEL EN MIDDELEN TER BEREIKING VAN DIT DOEL.

Artikel 2.

1. De vereniging stelt zich ten doel het bevorderen van de interesse voor het historisch erfgoed van voornamelijk de kernen Kampen, Kampereiland, 's-Heerenbroek, Grafhorst, Kamperveen, Wilsum, IJsselmuiden, Mastenbroek, Zalk en Veecaten.
2. Zij tracht dit doel te bereiken door stimulerend en coördinerend vorm te geven aan:
 - het onderzoeken, bestuderen, beschrijven en bekendmaken van het verleden;
 - het verzamelen en toegankelijk maken van documentaire gegevens en historische voorwerpen uit de geschiedenis;
 - het eventueel ondersteunen van instellingen en activiteiten in de gemeente Kampen die het bovenstaande beogen.
3. Door de vereniging kunnen daartoe verscheidene activiteiten worden ontplooid als:
 - het uitgeven van een periodiek en andere geschriften;
 - het houden van voordrachten, excursies en tentoonstellingen;
 - het instellen van interesse-, werk- of projectgroepen en commissies;
 - het geven van publiciteit aan positieve en negatieve ontwikkelingen met betrekking tot het historisch erfgoed.

LEDEN.

Artikel 3.

1. De vereniging kent gewone leden, huisgenootleden, jeugdleden, ereleden en donateurs.
 - a. Gewone leden zijn natuurlijke personen, die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt.
 - b. Als huisgenootlid kunnen toegelaten worden natuurlijke personen, die hetzij als partner, hetzij als familielid in gezinsverband met een gewoon lid als hiervoor bedoeld samenwonen, hetzij in bijzondere gevallen ter beoordeling van het bestuur. Zij hebben alle rechten, voor zover zij de leeftijd van achttien jaar bereikt hebben, doch ontvangen de door de vereniging uitgegeven publicaties niet.
 - c. Als jeugdleden kunnen worden toegelaten natuurlijke personen beneden de achttien jaar. Zij worden automatisch gewoon lid in het jaar, volgende op dat waarin zij de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt.

Bijlage II

Uitvoeringsadvies communicatie bij activiteiten en evenementen

Stappenplan van te ondernemen acties wat betreft communicatie in aanloop naar stamboomochtend, lezingen en/of andere activiteiten, actie vanuit JvA:

- alle info op de website
- versturen nieuwsbrieven
- versturen persberichten
- ook een persbericht na afloop van de lezing

De communicatie moet in eerste instantie gedaan worden vanuit JvA, maar kan uitvoerend ondersteund worden door Stadsarchief Kampen die hun eigen kanalen kunnen inzetten en hun volgers op sociale media te bereiken (veel overlap met JvA).

Aanvullende mogelijkheden:

- Artikel niet alleen op website JvA maar ook van Stadsarchief Kampen (geldt ook voor nieuwsbrieven)
- Evenement aanmaken op stad.kampen.nl
- Evenement aanmaken op facebook.
- Andere facebookpagina's aan evenement linken
- Afbeelding maken voor de narrowcasting (schermen) in de Stadskazerne
- Invoeren op agenda narrowcasting

Ook nog mogelijk:

- artikelen die verschenen zijn in het Historisch Tijdschrift van JvA doorplaatsen op de website en daarnaartoe verwijzen vanaf diverse sociale media kanalen. Hiermee krijg je interactie op de website door de reactiemogelijkheid op artikelen op de website en via de sociale media.
- ook vragen van lezers kunnen zo op de website worden geplaatst, er kan naar verwezen worden, ook vanaf de sociale media. Hiermee houdt JvA wel zelf de regie.

Tenslotte:

Eventueel zou je bij verschijning van weer een nieuwe editie van het HT de mogelijkheid kunnen bieden het blad te komen ophalen en er zo een sociaal gebeuren voor leden van de vereniging van te maken. Bijvoorbeeld door elkaar in caféstijl te ontmoeten in Café Paatje. Zo creëer je tevens meerdere contactmogelijkheden voor leden, ook buiten de lezingen om.